

Vinter – Chalmers Kårhus

Chalmers Fakultetsklubb

FORSKNING • KUNSKAP • UTVECKLING • SAMVARO

Fakultetsklubben är en förening som samlar forskare och lärare till föreläsningar, seminarier, studiebesök och diskussioner, men även till evenemang för bildning, samvaro och ökad kontakt.

Medlemmar i klubben erbjuds ett program med aktiviteter ungefär var tredje vecka. Aktuell forskning och utveckling vid Chalmers presenteras av inbjudna professorer i samband med lunch. Besök på kvällstid vid forskningsinstitut och industrier är vanliga och två gånger om året blir det Chalmersspex. Ibland ordnas också någon debatt.

Seminarier och debatt

Sammanställning gjord 2010 av Göran Petersson
Länkarna nedan går till mer fullständiga rapporter

Vetenskaplig publicering

Spökskrivning

Öppen publicering

Språk inom högskolan

Villkor för seniorer

Klimatfrågan

Kritisk granskning

Seminarium anordnat av fakultetsrådet och fakultetsklubben vid Chalmers 2009-04-29.

Vetenskaplig publicering

Nya möjligheter för nätpublicering och granskning

De vetenskapliga tidskrifterna har hundraåriga traditioner och refereegranskning har blivit ett fast etablerat begrepp. Internet medför nu radikala förändringar av informationsspridningen i samhället. En viktig fråga är då vad som händer med vetenskaplig publicering. Tar tidskrifter med fritt tillgänglig nätpublicering över alltmer och kommer öppen nätpublicering direkt från universitet och högskolor att etableras och hur förändras då granskningen?

Fakultetsklubben ordnar i samverkan med fakultetsrådet ett seminarium med debatt för att belysa utvecklingen. Detta PM introducerar några frågeställningar.

Datum: 29 april 2009

Lokal: Sal KB i kemihusets entréplan

Program:

15.00 Samling medan Café Hedvall är öppet

15.15 Fakultetsrådets ordförande Ann-Sofie Sandberg och fakultetsklubbens ordförande Anders Ulfvarson inleder

15.20 Inledande korta presentationer och exempel:

Göran Petersson (5 min): *Nätpublicering och tredje uppgiften*

Maria Kinger (CPL, 10 min): *Open access och [CPL](#) vid Chalmers*

Lars Kullman (CPL, 10 min): *Open access för vetenskaplig kommunikation*

Johan Boman (5 min): *Publicering i en tidskrift med open access*

Anders Ulfvarson (10 min): *Vetenskapshistorisk utblick*

16.10 Paus

16.20-ca17.00 Inlägg från forskare och debatt med auditoriet och en panel

Moderator: Anders Ulfvarson

Referat av debatten om vetenskaplig publicering 2009-04-29

Trots hård konkurrens av fint väder samlade seminariet 20 deltagare. Tillsammans representerade dessa hög kompetens och stor erfarenhet av forskning, publicering och biblioteksverksamhet. Här följer ett referat som strukturerats efter centrala frågor.

Läge för omvälvande förändringar: Debatten utgick från de radikalt ökade tekniska möjligheter till informationsspridning som nätpublicering nu erbjuder. Forskares önskan om maximal spridning av forskningsresultaten är en drivkraft för förändring. Maria Kinger betonade att allt starkare politiska krav nu kommer på att resultaten av samhällsfinansierad forskning skall vara öppet tillgängliga. Att tidskrifter och förlag får äganderätt till publicerade forskningsresultat framstår som alltmer orimligt.

Tidskrifter med fri tillgänglighet: Utvecklingslinjen med tidskrifter som publicerar med fri tillgänglighet (open access, OA) på nätet fick stort utrymme vid seminariet. Antalet sådana tidskrifter ökar snabbt. Lars Kullman gav en översikt av olika varianter. Johan Boman illustrerade positiva möjligheter som en sådan tidskrift kan erbjuda. Det betonades att OA-tidskrifter har refereegranskning men kan erbjuda mer flexibla former för denna.

Kritik av OA-tidskrifter: Debatten tog en överraskande vändning med tunga invändningar mot publicering i OA-tidskrifter. Fakultetsrådets ordförande Ann-Sofie Sandberg pekade på att OA-tidskrifter ofta rankas lågt vetenskapligt. Publicering i sådana ger därför sämre förutsättningar för nya forskningsanslag och sämre meriteringsvärde. Dessutom minskar forskningsmedel genom regeringens nya ekonomiska prioritering av publicering i högt rankade tidskrifter. Ytterligare ett problem kan vara dålig och opålitlig sökbarhet i vetenskapliga databaser. Seniora forskare i auditoriet pekade också på problem att klara publiceringsavgifter till OA-tidskrifter vilket leder till att traditionella tidskrifter föredras. Många av dessa problem kommer säkert att undanröjas men motverkar nu prioritering av OA-tidskrifter.

Granskning: Refereesystem debatterades mot bakgrund av nya former för publicering. Värde för doktorander att få synpunkter från andra forskare betonades av moderator Anders Ulfvarson. Ett par av auditoriets mest seniora och erfarna forskare framförde skarp kritik mot traditionell refereegranskning i linje med några av punkterna i bakgrunds-PM. Moderator menade också att det är rimligt att granskare anges öppet med namn.

Öppen publicering från högskolor: Mot bakgrund av de problem som diskuterades för OA-tidskrifter framstår publicering direkt från universitet och högskolor som ett attraktivt alternativ. Det är dock naturligt att publicering av fulltexter från t ex Chalmers börjar med publikationstyper för vilka tidskrifter inte är ett alternativ. Detta gäller exempelvis rapporter från forskningsprojekt. Göran Petersson visade med ett exempel hur detta även kan underlätta och ge ökad tyngd åt forskares insatser inom ramen för ”tredje uppgiften”. Via skanning ligger nu vägen öppen för nätpublicering även av äldre rapporter som annars ofta är svårtillgängliga.

Avhandlingar och examensarbeten: Nätpublicering av nya och senare års avhandlingar från Chalmers kan förmodligen mer än något annat bereda vägen för öppna fulltexter även av andra slag. En intressant möjlighet är att äldre avhandlingar nu kan nätpubliceras via inskanning. För examensarbeten framfördes en del farhågor. De håller genomsnittligt mycket lägre kvalitet än avhandlingar och det måste rimligen klart framgå av varje fulltext-PDF vilken publikationstypen är. Tydligt angivande av ansvarig handledare och examinator kan förebygga problem.

Utbyggd publicering från högskolor: En logisk utveckling är att även vetenskapliga originalartiklar kommer att publiceras öppet tillgängliga från högskolor som Chalmers. Parallellpublicering kan bli en viktig inkörsport. Det framfördes att impulser kanske kan hämtas inte bara från väst utan även från t ex ryska akademier. Refereegranskning kan kanske arrangeras inom forskarskolor. Det blir då också möjligt att alla artiklar i en avhandling publiceras och granskas före en disputation.

Välkommen till ett seminarium om
forskning – aktörer – integritet – etik

SPÖKSKRIVNING

vid vetenskaplig publicering

Dold styrning från finansiärer, gruppintressen och företag

Onsdag 19 maj

15.15 - 17.00 i sal KB, Kemihuset, Chalmers

Program:

- 14.50 Samling - Café Hedvall
- 15.15 Arrangörerna välkomnar
- 15.20 Spökskrivning - utbredning och konsekvenser**
Prof. Tore Scherstén, f d huvudsekr. i medicinska forskningsrådet
- 15.50 Etisk policy vid Chalmers**
Prof. Yngve Hamnerius, ordf. i etiska kommittén
- 16.00 Kort paus
- 16.10 Diskussion**
Panel med Tore Scherstén, Yngve Hamnerius
och Hans Johannesson (vice ordf. i fakultetsrådet)
Moderator prof. Anders Ulfvarson, ordf. i fakultetsklubben

Kort referat

Anders Ulfvarson och Yngve Hamnerius välkomnade ungefär 25 deltagare med varierande kvalificerad bakgrund till seminariet.

Tore Scherstén betonade inledningsvis den stora betydelsen av samverkan mellan akademi och industri. Kontroll av spökstyrning behövs för att bibehålla förtroendet för både vetenskapen och för samarbetet med näringslivet.

De långt utvecklade systemen för spökstyrning och spökskrivning särskilt på *läkemedelsområdet* beskrevs ingående och konkret med exempel för kända preparat från stora läkemedelsföretag. Konsultföretag av typ Contract Research Organizations, CROs, anlitas för allt från forskningsstudier fram till slutlig publicering. Systemet leder lätt till en obalans som överdriver fördelar och tonar ner nackdelar med läkemedel. Problem har blivit kända bl a via omfattande skadeståndsprocesser i USA. Efter seminariet intervjuades Tore Scherstén för [radioinslag i programmet Medierna](#) som sändes lördag 22 maj.

Yngve Hamnerius presenterade Chalmers etiska policy. Denna ställer vissa krav med relevans för vetenskaplig publicering.

Diskussionen under ca en timme leddes av Anders Ulfvarson med en panel bestående av de två inledarna och Hans Johannesson från fakultetsrådet. Från flera håll framhölls att både forskning och publicering påverkas av olika intressenter även vid Chalmers. Detta behöver inte alltid vara negativt men öppenhet och medvetenhet är viktigt i sammanhanget. Industridoktorander fördes fram som ett område där påverkan från industrin kan bli problematisk.

Dålig överensstämmelse mellan forskningsinsats och *författarskap* diskuterades. Ökad användning av publicering för meritering kan medföra problem genom att publicering planeras alltmer med hänsyn till detta.

Självzensur från forskare vid publicering betonades som ett generellt problem. Man undviker att ta upp sådant som försvårar fortsatt stöd från finansiärer och andra intressenter. Angivande av finansiering och andra kopplingar till intressenter synliggör risker för sådan påverkan.

Nätpublicering direkt från högskolor kommer nu snabbt. Detta ger inte bara ökad tillgänglighet utan också möjligheter till publicering utan begränsningar och styrning från tidskrifter och vissa intressenter.

Nu kan den som så vill göra sina avhandlingar och rapporter lättillgängliga på nätet med skanning och utläggning via [CPL](#) (Chalmers Publication Library).

VISA DITT VERK FÖR VÄRLDEN

Skanning till PDF → Fulltext från CPL

Så här gör du:

- Tag bort eller täck över inaktuella uppgifter som adress och telefon.
 - Skanna in dokumentet som en PDF (kan nu göras på kopiatorer).
 - Gör dokumentet sökbart med ett OCR-program som Adobe Pro.
 - Ta bort tomma sidor och skönhetsfläckar med detta program.
 - Lägg in [ramdata för dokumentet](#) som en CPL-post. Om du inte själv kan göra det ber du någon vid lämplig institution assistera.
 - Skicka din slutliga PDF med e-post till CPL för utläggning.
 - Skriv på [avtal om nätpublicering](#) och sänd till CPL-redaktionen.
- Om någon har copyright på verket krävs tillstånd för publicering.**

De första stegen och särskilt själva skanningen kan du mot ersättning få hjälp med att göra snyggt av Reproavdelningen på Chalmers. En skannad PDF med relativt få bilder kan typiskt bli ungefär en megabyte.

För dokument från 2000-talet som finns i form av en original-PDF är förstås utläggningen ännu enklare. Då behövs oftast bara insändning av PDF och avtal till CPL.

Särskilt intressanta är de nya möjligheterna att göra äldre dokument allmänt tillgängliga på nätet. Inte vill vi väl att resultaten av våra insatser skall synas sämre bara för att de togs fram tidigt!?

Chalmers Fakultetsklubb och Fakultetsrådet vid Chalmers

Forskare, lärare, administratörer och andra intresserade inom Chalmers och GU välkomnas till ett seminarium om val och användning av språk.

Måndag 1 februari 2010 kl 15-17

Sal KA i kemihusets entréplan

Språk inom högskolan

Svenska och engelska

Program:

14.50	Samling - Café Hedvall
15.15	Anders Ulfvarson (ordf. fakultetsklubben och moderator)
Ann-Sofie Sandberg (ordf. fakultetsrådet)
15.20	<u>Utformning av språkpolicy</u>
Professor Viggo Kann, KTH
15.40	<u>Språkpolicy vid LTH</u>
Professor Per Warfvinge
16.00	Kort paus
16.10	Diskussion och frågor
Panel med Viggo Kann, Per Warfvinge, Rhonwen Bowen GU och Ann-Sofie Sandberg

Ett referat av seminariet följer

Kort referat av språkseminariet

Anders Ulfvarson välkomnade med program och en [tänkvärd illustration](#) av svenskars förhållande till sin engelska. Ann-Sofie Sandberg välkomnade för fakultetsrådet.

Språkpolicy vid KTH

Viggo Kann har lett arbetet med en [språkpolicy vid KTH](#). Den har tagits fram under sommar och höst 2009 och är nu klar för slutlig antagning. Man har delvis utgått från en [språkplan från Uppsala](#) universitet. En grundläggande språkpolicy i fem punkter kopplas till övergripande mål och följs av en handlingsplan. Uppmärksammade grundtankar är att lärare bör utbilda på sitt bästa språk och att inslag av både svenska och engelska bör finnas i alla kurser. På så sätt stärks användning av och likvärdig status för båda språken. Ett uttalat mål är att alla anställda skall förstå svenska.

Språkpolicy vid LTH

Per Warfvinge har lett arbetet med [LTH:s antagna språkpolicy](#). Den har påverkats av att LTH är en del av Lunds universitet. Integration av utländska studenter och anställda är viktig. Kurser i svenska är då ett effektivt och mycket uppskattat stöd. De flesta mastersstudenter utifrån läser en kurs i svenska. Alla kursplaner måste vara tydliga med vilket språk som används. Uppgifter vid examination får normalt göras på svenska om så önskas. Examinatorer måste behärska svenska. Vid LTH betonas starkt värdet av ett tredje språk vid sidan av svenska och engelska. Många utbyten sker med icke engelskspråkiga länder vilket öppnar en ny arbetsmarknad.

Paneldiskussion

Paneldiskussionen inleddes med att Rhonwen Bowen från institutionen för språk och litteratur kort relaterade [Göteborgs universitets språkpolicy](#) till KTH:s och LTH:s. Policyn utarbetades 2005-2006 och det är nu dags för beslut om en plan för genomförande.

Språklig kvalitet

Rhonwen Bowen med brittisk bakgrund betonade att den engelska som används i världen i stort nu har utvecklats till vad som kallas global engelska. Denna fyller en nödvändig funktion för kommunikation. Svenska lärare klarar ofta bra att föreläsa om sina ämnen på engelska men de har svårare med diskussioner och återkoppling. Kurser för lärare om att utbilda på engelska erbjuds vid Chalmers liksom vid flera andra svenska universitet och högskolor.

Parallellspråk och domämförluster

Köpenhamns universitet föreskriver [danska och engelska parallellt](#) och inför krävande tester i engelska för lärare. Helsingfors universitet har en omfattande [språkpolicy för tre språk](#) – finska, engelska och svenska. De svenska varianterna av språkpolicy från LTH och KTH understryker att insatser för att stärka både svenska och engelska i samspel är nödvändiga. Utan språkpolicy blir det lätt så att främst engelska expanderar och stöds. Auditoriet gav flera exempel på att domämförluster för svenska då blir ett av flera påtagliga problem.

Sociala aspekter

För utländska studenter och anställda är kunskaper i svenska värdefulla för livet och integrationen utanför högskolan. Det kan alltså vara ett stöd för dem att omgivningen successivt övergår till svenska även vid samvaro inom högskolan.

Framåtblickande avslutning

Anders Ulfvarson tackade alla som medverkat till seminariet. Fakultetsrådets ordförande Ann-Sofie Sandberg konstaterade att det är uppenbart angeläget att även Chalmers tar fram en språkpolicy och att seminariet kanske kan ses som en utgångspunkt.

Chalmers Fakultetsklubb och Chalmers Fakultetsråd

inbjuder till diskussion om

Kompetens och erfarenhet hos seniorer

Hur kan villkoren för att ta tillvara detta förbättras?

Torsdagen den 8/5 2008 klockan 17.00

Plats: Sal KB i kemihusets entréplan

Det saknas i dag uttryckliga förbud mot diskriminering som har samband med ålder i svensk rätt. I andra lagar finns däremot bestämmelser som tar hänsyn till personers ålder. Ett exempel är lagen om anställningsskydd som i flera avseenden har särskilda bestämmelser om äldre arbetstagare. Lagen innehåller dock inget diskrimineringsförbud. Hur ser utvecklingen i EU ut? Hur blir den nya lagen? Hur ser läget ut på Chalmers idag - vilka möjligheter och rättigheter har seniorerna? Och hur går tankarna på Chalmers om framtiden? Inlägg från seniorer kommenterar läget idag och exempel ges på hur man på andra håll (de flesta) tar bättre vara på seniorers erfarenhet och kompetens. I diskussionen tas sedan frågan om förväntningar för framtiden upp med exempel på bra sätt att utöka möjligheter och rättigheter. Många varianter mellan total "utkastning" och full anställning finns. Att de som har anslag för projekt kan fortsätta på deltid borde väl exempelvis vara fördelaktigt för alla parter.

Program:

17.00 Ny samhällssyn på diskriminering
Jämställdhetssamordnare Johanna Almer

17.15 Hur kan Chalmers agera för seniorer
Personaldirektör Kristina Kvarnevi

17.30 Hur uppfattas läget i dag
Röster från seniorer vid Chalmers

17.45 Förväntningar inför framtiden
Förberedda debattinlägg och allmän diskussion

18.15 Diskussionen sammanfattas
Vicerektor Lisbeth Birgersson

Moderator: Fakultetsklubbens ordförande Anders Ulfvarson

Gå till fakultetsklubbens hemsida för mer information och tips om frågor som kan behöva ventileras - <http://www.fakultetsklubb.chalmers.se>

Kort referat av seminarium 8 maj 2008 - skrivet av Göran Petersson (vice ordförande) och Folke Hjalpers (sekreterare) från Fakultetsklubben:

Kompetens och erfarenheter hos seniorer – hur kan villkoren för att ta tillvara detta förbättras?

Seminariet inleddes av fakultetsklubbens ordförande **Anders Ulfvarson** som också fungerade som moderator.

Chalmers jämställdhetssamordnare **Johanna Almer** redogjorde informativt och kritiskt för hur Sverige och Luxemburg släpat efter inom EU med lagstiftning mot åldersdiskriminering. Det har förklarats med att en samordning är önskvärd för lagar mot olika slag av diskriminering. En lag ser nu ut att komma i början av 2009. Trots mycket diskussioner om vikten av att fler arbetar längre har man tänkt sig fortsatt avgångsskyldighet vid 67 års ålder.

Chalmers personaldirektör **Kristina Kvarnevi** hänvisade till att Chalmers har en policy från 2002 för verksamhet efter pensionering. Sådan verksamhet regleras genom individuella överenskommelser med institutioner och avdelningar. Uppseendeväckande få är nu anställda efter pensionering på en lön från någon procent och uppåt. Genomgångar av hur seniorers verksamhet kan stödjas och av vilka värden seniorer skulle kunna tillföra Chalmers har inte gjorts.

Efter inledarna gjordes inlägg av professor **Peter Jagers**, av fakultetsrådets ordförande **Lars Brink** och av **Anders Ulfvarson** som alla har lång erfarenhet från Chalmers och från fakultetsrådet. Därpå följde en allmän diskussion med många medverkande. Vicerektor **Lisbeth Birgersson** sammanfattade till sist både allmänt och personligt. Inlägg och debatt dominerades av följande två centrala frågor som båda kopplar till bättre villkor för aktiva seniorer.

Seniorer måste värderas högre och synliggöras bättre

En bred enighet rådde om att ett tillvaratagande av seniorers kompetens kan tillföra såväl samhället som Chalmers stora värden. Det är då viktigt att markera en uppskattning av seniorers fortsatta verksamhet. Upprördheten var därför stor över att fortfarande aktiva seniorer efter pensionering inte ens finns med vid personsökning på Chalmers hemsida. Utöver att misstag rättas till behövs aktiva insatser för bättre synliggörande och för information om seniorers verksamhet.

Seniorers verksamhet måste stödjas och underlättas

Lättillgängliga principer för och exempel på hur bra avtal för verksamhet efter pensionering kan se ut behövs. Tillgång till datorplats, Chalmers e-postadress, telefon, biblioteksservice, institutionslokaler och allmän service är exempel på viktigt stöd. Detta kan ge Chalmers stora vinster och placera Chalmers bland de framstående universitet som värderar kompetensen hos sina seniorer högt.

Chalmers fakultetsklubb inbjuder till seminarium

Onsdag 5 december 2007 kl. 15.15 - ca 18 i sal KC i Kemihusets entréplan

KLIMATFRÅGAN

Koldioxid och Växthuseffekt - Mänskligt genererade växthusgaser - Temperatur och global uppvärmning - Klimatpåverkan och andra effekter

Klimatfrågan har på kort tid blivit dominerande inom området energi och miljö, på liknande sätt som tidigare förurningen och kärnkraftsfrågan. Vår främsta källa till information är dagstidningar och TV, om vi inte aktivt försöker få mer kunskap.

Vi frågar oss kanske om den naturvetenskapliga grunden för antropogen klimatpåverkan är så stark att gigantiska tekniska och ekonomiska satsningar är motiverade. Stora osäkerheter råder om hur mycket temperaturen kan stiga och vilka klimateffekter och andra effekter det kan ge.

Frågan är komplex och vi har därför bett forskare från Chalmers och Göteborgs Universitet med olika infallsvinklar att ge sin syn på problemen som utgångspunkt för en diskussion där alla kan delta.

PROGRAM

14.50-15.10 Samling (Café Hedvall öppet under denna)

15.15 Moderatörn Anders Ulfvarson (fakultetsklubbens ordförande) välkomnar

15.20 Seminariet inleds av prof. Christian Azar, Fysisk resursteori, Energi och Miljö, och prof. Jan-Olof Liljenzin, Kärnkemi, Kemi- och Bioteknik, Chalmers

15.50 Inlägg av prof. Jan Pettersson, Atmosfärvetenskap, Kemi GU, docent Patrick Eriksson, Global miljömätteknik, Radio- och rymdvetenskap, Chalmers och prof. Gösta Walin, Oceanografi GU

16.20 Frukost och kanske något mer

16.35 - ca 18.00 Diskussion med korta inlägg (upp till 2 minuter)

**Välkommen
Anders Ulfvarson**

KLIMATHOTET

VAD SÄGER VETENSKAP, NÄRINGSLIV OCH POLITIKER?

Tekn dr Lars Bern belyste den politiska bakgrunden till klimatfrågan och presenterade kritiskt sin syn på vetenskapsläget.

Tid: 2009-05-12 15:15-17.00

Plats: Sal KB, Kemihusets entréplan, Chalmers

Kontaktuppgifter: Jan Berggren, Fakultetsklubben, +46 31 295197

Fakultetsklubben inbjöd till denna föreläsning med efterföljande diskussion. Lars Bern är en av få ledande personer inom näringslivet som fördjupat sig kritiskt i klimatfrågan. Han har dessutom gjort detta mot bakgrund av ett mångårigt uppmärksammat miljöengagemang.

Lars Bern är från början teknisk fysiker och disputerade vid institutionen för Kemisk Reaktionsteknik vid Chalmers på 1970-talet. Doktorsarbetet handlade om modellering av kemiska processer. Han har därefter varit verksam som företagsledare inom teknik- och forskningsintensiva företag som Volvo, Ångpanneföreningen, IVL, Incentive och ABB Fläkt. Lars har även i 7 år varit verksam inom miljörelsen och han har skrivit en rad böcker om miljö och ekonomi. Lars är ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademin.

Klimatfrågan i relation till näringslivet följdes upp med ett lunchsamtal 20 maj 2009 i fakultetsklubbens rum. Till detta hade främst de som deltagit vid föreläsningen med Lars Bern inbjudits. Följande material ger en bakgrund till vad som togs upp vid Berns föreläsning och vid lunchsamtalet.

Lars Berns engagemang i klimatfrågan har fått stor uppmärksamhet mot bakgrund av hans förankring i svenskt näringsliv. Bern har presenterat sina argument bl a i [Svenska Dagbladet](#). Han har också samlat svenska forskare till ett [kritiskt upprop i klimatfrågan](#).

Fakultetsklubbens arrangemang ansluter till den nya boken [Chill-out](#). Bern har författat denna tillsammans med kritikern Maggie Thauersköld. Hon driver den uppmärksammade klimatbloggen [The Climate Scam](#).

En annan bok från näringslivet som mer allmänt kritiserar överdrifter i klimatfrågan är Stefan Fölsters [Farväl till världsundergången](#). Fölster är chefekonom för Svenskt Näringsliv.

VAD SÄGER VETENSKAP, NÄRINGS LIV OCH POLITIKER

Fakultetsklubben ordnade den 5 december 2007 seminariet KLIMATFRÅGAN – Koldioxid och växthuseffekt – Mänskligt genererade växthusgaser – Temperatur och global uppvärmning – Klimatpåverkan och andra effekter. Forskare representerande olika kompetensområden och ståndpunkter inledde. En sammanställning av [länkar till publicerat material](#) med vitt skilda infallsvinklar gjordes för fakultetsklubbens hemsida.

Föreläsningen av Lars Bern den 12 maj 2009 kan ses som en utvidgning av temat som även tar in näringsliv och politik i bilden. Problematiken är mycket aktuellt inför Sveriges ordförandeskap i EU då "Klimatfrågan" står högt på dagordningen. Dagen efter seminariet intervjuades Lars Bern i SVT:s Aktuellt.

Ett problem med frågor av typ klimatfrågan som berör starka intressen är att kritiker ofta angrips osakligt och personligt. Från auditoriet gavs ett exempel på hur även framstående [kritiker är utsatta](#).

I Sverige finns också [motstående ekonomiska och politiska debattörer](#) som driver linjen att riskerna med klimathotet är underskattade.

Några centrala punkter från Lars Berns föredrag:

- Naturliga fenomen förklarar en stor del av 1900-talets något förhöjda globala temperaturer. Särskilt viktig är då återhämtningen från den kalla perioden under ett par sekler runt 1600-talet.
- Förhöjda koldioxidhalter utöver nuets kan ge endast tiondels graders högre temperatur. Orsaken är det icke-linjära sambandet mellan atmosfärens halt av koldioxid och åtföljande temperaturhöjning.
- Särskilt för USA är energisäkerhet en viktigare fråga än växthusgasernas klimatpåverkan. Orsaken är det nuvarande stora beroendet av importerade fossila bränslen.
- Klimatfrågan kan då ses som ett säkerhetspolitiskt verktyg för västvärlden. Särskilt Kinas snabba ekonomiska utveckling och ökande makt motverkas samtidigt av en begränsad kolanvändning.